

N.F.S. Grundtvig “Den Danske Nødvendighed”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.22, november 2023

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1853 (SJ: 1049)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 8

VU *Værker i Udvalg* 8

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Jon Tafdrup og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Jes Fabricius Møller

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:1] | VU:375 | PS:43

Den Danske Nødvendighed.

- 1 “*Nøden bryder alle Love*”
Er hos os et gammelt Ord,
Som i Hytten, saa til Hove,
Høres paa den hele Jord,
Har hos *Mahomed og Tyrken*
Dog sit rette Hjem i Ørken.
- 2 Troen paa den blinde Skæbne,
Den som Fæ slaer Folk ihjel,
Gjør, hvor godt de sig end væbne,
Hvem den vil til Tyv og Træl,
Den, som Tyrker og som Trolde,
Fødtes kun til ondt at volde.
- 3 Dog har *Nøden i Nød-Væрге*

Bryde-Ret med hver en Lov,
Der forbyder sig at bjerge,
Som man kan, for Mord og Rov;
Den har Kæmper, den har Dværge,
Folk paa Sletter som paa Bjerge.

4 |PS:44| Skjoldung-Folk paa Danmarks-Sletten!

Som med Sværd, med Mund og Pen,
Ogsaa du Nødværge-Retten
Har mod dine Banemænd,
Om saa end al Verdens Love
Dig forbød derpaa at vove.

5 Haanlig nok vil mange sige:

Hvad er *Ret* foruden *Magt*!
|[A:2]| Har vel *Ret* til noget Rige
Alen eller Ager lagt?
Har, trods *Magten*, *Retten* givet
Natte-Frist til Folke-Livet?

6 |VU:376| Dog kan du frimodig svare:

Hvad er *Magt* foruden *Ret*!
Kan den vinde vel og vare,
Skøndt altid den bruges slet?
I al *Ret* er *Sandhed* inde,
Maa tilsidst ei *Sandhed* vinde!

7 Megen Uret Folk kan bære,
Taal-Mod er det bedste Mod,
Men for "*Liv og Gods og Ære*"
Flyde maa hver Draabe Blod,
I den Kamp, det maa vel mindes,
Intet voves, Alt kan vindes!

8 Det var Skjoldung-Folkets Tanke

Giennem et Par Tusindaar,
Og de Smaa, som rede Ranke
|PS:45| Paa vort Knæ endnu igaar,
Af vor Sang har alt udgrundet,
Hidindtil har *Dansken vundet*.

9 Fire, fem Aar kun tilbage,

Det blev os i Øine sagt:
"Vi er stærke, I er Svage:
Hvad er *Ret* foruden *Magt*!
Trods al Verdens Skifte-Breve,

Tysken høit i Danmark leve!”

- 10 **|A:3|**Til os kom den Røst som Torden,
Trued grumt med Knald og Fald,
Døe dog pleier i vort Norden
Trolde kun af Tordenskrald,
Hvad af Trolde Livet skrækker,
Dansken kun af Søvne vækker!
- 11 Saa den tyske Tordentale
Vakde op i Danevang,
Som af Søvne og af Dvale,
|VU:377|Heltemod og Folkesang,
Kæmpe-Aanden, Folke-Magten,
Bavne-Blusset, Grændse-Vagten!
- 12 Ja, den stolte Tordentale,
Som en Tysker barsk og vred,
Vakde op af Søvn og Dvale
Danskens gamle Kiærlighed,
Af hvis Moderskiød udspringer
Ret og Magt med Englevinger!
- 13 **|PS:46|***Kiærlighed* til Fædrelandet
Er den sande *Odels-Ret,*
Kiærlighed og intet andet
Elsker op en Helte-Æt;
Kiærlighed i Pagt med Aanden
Den faaer altid *Over-Haanden!*
- 14 Ja, i Kiærlighedens Rige
Ret og Magt gaaer Haand i Haand,
Knytter, som hinandens Lige,
Frit Fuldkommenhedens Baand,
Løser paa en yndig Maade
Saa *Nødvendighedens* Gaade!
- 15 *Kiærlighed* alt Sit udretter
Som *nødvendigt*, men dog *frit*,
Flytter frit, hvad Loven sætter:
Skiellet mellem Mit og Dit;
Er ei blot dog at undskylde,
Men er hele Lovens Fylde!
- 16 Kiærlighedens *Himmerige*

Er endnu at vente paa,
Kiærlighedens *Jorderige*
Lukkes dog med Bølgen blaa,
Er endnu og var alt længe
"Danmark, deiligst Vang og Vænge!"

17 **[A:4]****|VU:378**Derfor, *Danmark!* frygt kun ikke!

Frygt er ei af Kiærlighed,
Morgen-Dugg, som Mjød at drikke,
[PS:47]Faldt til Dig fra Himlen ned,
Den dig midt i Ragna-Mørke
Skiænker Lys og Liv og Størke!¹

18 Frygt ei for hvad *Verden* kalder

Sin *Nødvendighed* af Staal!
Anderledes deilig falder
Ord paa *Himlens* Tungemaal,
Dens Nødvendighed hernelen,
Det er netop *Kiærligheden!*

19 Derfor, hvad end *Verden* siger,

Og hvad *Verdens-Magten* vil
Staaer og falder *Jordens* Riger
Dog med *Kiærlighedens* Ild,
Hvor den blusser, boer *Livsgrøden*,
Hvor den slukkes, hersker *Døden!*

20 Blus da op i Lys og Lue,

Danmarks gamle *Kiærlighed!*
Atter til din *Blomster-Tue*
Da *Lysalfer* svæve ned,
Bringe med fra høie *Sæde*
Danmarks *Livslus*: *Hjertensglæde!*

N. F. S. Grundtvig.

1

Det er et gammel Sagn i Norden, at under den store Ødelæggelse (Ragnaroke) skal nogle Smaafolk leve af Morgendugg.

